

Egenvårdsprodukter

Samverkansnämnden
Hjälpmiddelscenter
Juni 2015

LANDSTINGET BLEKINGE

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Hjälpmedel som tillhandahålls enligt HSL	3
Förskrivning av hjälpmedel.....	4
Egenansvar.....	4
Den enskildes ansvar för egenvård.....	4
Förutsättningar för att överföra vissa hjälpmedel till egenansvar.....	4
Förslag till överföring av produkter till egenansvar.....	5

Inledning

Anledningen till översyn av hjälpmedelsavgifter beror till stor del på den kommunalisering av Hemsjukvård som genomfördes 2013-01-01. Inför kommunaliseringen tillsattes en arbetsgrupp inom landstinget i uppdrag att framarbete ett förslag inom vilka hjälpmedel som skulle tolkas in som egenvårdsprodukter. Vid övergång av Hemsjukvården så önskade kommunerna i länet arbeta fram ett nytt förslag eftersom den nya huvudmannen inte hade deltagit i det tidigare uppdraget.

Av tidsbrist och svårigheter att driva frågan igen har ärendet blivit fördröjt och har som mål att färdigställas under 2015.

Hjälpmedel som tillhandahålls enligt HSL

3 b § Landstinget ska erbjuda dem som är bosatta inom landstinget eller som är kvarskrivna enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistas där,

1. habilitering och rehabilitering,
2. hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, och
3. tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.

Landstingets ansvar omfattar dock inte habilitering, rehabilitering och hjälpmedel som en kommun inom landstinget har ansvar för enligt 18 b §. Landstingets ansvar innebär inte någon inskränkning i de skyldigheter som arbetsgivare eller andra kan ha enligt annan lag.

Habilitering eller rehabilitering samt tillhandahållande av hjälpmedel ska planeras i samverkan med den enskilde. Av planen ska planerade och beslutade insatser framgå.

Landstinget ska ge den enskilde möjlighet att välja hjälpmedel enligt vad som anges i 7 kap. 2 § patientlagen (2014:821). Lag (2014:822).

18 b § Kommunen ska i samband med sådan hälso- och sjukvård som avses i 18 § första-tredje styckena erbjuda även habilitering, rehabilitering och hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning.

Landstinget får även utan samband med överlåtelse av ansvar för hälso- och sjukvård enligt 18 § träffa överenskommelse med en kommun inom landstinget om att kommunen ska ha ansvar för hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning.

Vad som sägs i 3 b § tredje stycket gäller även i fråga om habilitering, rehabilitering och hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning som ombesörjs av en kommun.

Kommunen ska ge den enskilde möjlighet att välja hjälpmedel enligt vad som anges i 7 kap. 2 § patientlagen (2014:821). Lag (2014:822).

2 § När det finns olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar. Patienten ska få det valda hjälpmedlet, om det med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.

Förskrivning av hjälpmedel

Förskrivning av hjälpmedel ska ingå som ett led i vård/behandling och habilitering/rehabilitering. Med hjälpmedel avses här de produkter som kräver hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för bedömning och utprovning och som är avsedda:

- att kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet
- att förbättra eller behålla funktion och förmåga
- att förebygga framtida förluster av funktion eller förmåga

Förskrivningen ska så långt som möjligt ske i samråd med vårdtagaren. Vårdtagaren ska mötas med respekt så att hens erfarenhet och kunskap om sin funktionsnedsättning och sina behov tillvaratas.

För att hjälpmedel ska anses vara förskrivningsbart i Blekinge ska det finnas en förskrivningsanvisning.

Det är hälso- och sjukvårdshuvudmannens ansvar att tillgodose att vårdtagaren har tillgång till hjälpmedel för den dagliga livsföringen. Ansvaret avser både förskrivning och betalning.

Alla hjälpmedel lånas ut, de är personliga och de flesta hjälpmedel lånas ut kostnadsfritt (med vissa undantag). Hjälpmedlen ska lämnas tillbaka när behovet upphör.

Egenansvar

Produkter som ligger utanför Hälso- och sjukvårdshuvudmännens ansvar benämns som egenvårdsprodukter. De kräver inte hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för bedömning, utprovning och anpassning och kan inte motiveras medicinskt som en del i en behandling.

Personen kan själv bedöma sitt behov av dessa och produkterna är i stor omfattning tillgängliga i handeln och sannolikt ingen risk för skada eller tillbud. Dessa produkter har personen ett eget ansvar att införskaffa och bekosta vid behov.

Behövs information om lämplig produkt kan förskrivare ge råd om detta.

Den enskildes ansvar för egenvård

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en patient själv kan utföra. Egenvård är inte hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Hälso- och sjukvård omfattar sådan verksamhet som bedöms kräva personal med utbildning inom hälso- och sjukvård eller sådan personal i samarbete med annan personal. Se vidare 1 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och 1 kap. 4 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Förutsättningar för att överföra vissa hjälpmedel till egenansvar

En viktig del för att egenansvar ska kunna genomföras inom olika produktområden är att det finns lättillgänglig information om egenvårdsprodukter samt att tillgänglighet vid inskaffande av produkten är god. Försäljning av egenvårdshjälpmedel kommer att hänvisas till postorder, den lokala handeln eller direkt hos leverantören. Behov av konsultation och rådgivning om konsumentprodukter/egenvårdsprodukter från förskrivare och Hjälpmedelscenter Blekinge kan komma att öka. Men på sikt ska det leda till större konkurrens och valbarhet av egenvårdsprodukter på den öppna marknaden vilket kan leda till lägre priser för den enskilde.

Förslag till överföring av produkter till egenansvar.

En utgångspunkt när ett hjälpmedel övergår till egenansvar är hjälpmedel som den enskilde själv kan bedöma nyttan av, finansiera och där produkten finns på den öppna marknaden.

Anvisningsgrupperna har fått i uppdrag att under våren 2015 titta över respektive produktområde och därifrån föreslå vilka hjälpmedel som kan övergå till att bli en egenvårdsprodukt.

Ansvar övergår till egenansvar från Hälso- och sjukvård inom följande produkter och områden.

Produktområde Sittande

- Svankstöd
- Åkpåsar
- Regncaper
- Kläder för rullstolsanvändare
- Hjulskydd
- Handskar (för de som kör rullstol)

Produktområde Personlig vård, överflyttning och sängar

- Köksknivar
- Osthyvel
- Fixeringsbräda
- Smörgåsplatta
- Kroppstvättare
- Nagelklippare, nagelplatta, nagelborste
- Kammar, borstar
- Protestandborste

Produktområde Rörelse och Träning

- Hjälpmedel för träning av käkarna

Produktområde Kommunikation och Kognition övergår inget som egenvårdprodukt.

Produktområde Medicinteknik övergår inget som egenvårdsprodukt.